

alle Sager, som ere paakjendte ved *Sø*- og *Handelsretten*. De Sager, som paakjendes af *Sø*- og *Handelsretten*, ere paa ingen Maade af en saadan Bøvelsagen, at de dreie sig om mindre Værdier end de Sager, der paakjendes ved de ordinære *Retter*, tværtimod tror jeg, at man snarere kunde sige, at det Modsatte er i ikke ringe Grad Tilfældet, og naar man altsaa er gaaet til at tilstede, at *Domme*, affagte af *Sø*- og *Handelsretten*, ere mere efter *Domsudskrift*, saa forekommer det mig, at der maaske kan være meget liden Betænkelse ved at bestemme noget Bøvelsagen med Hensyn til saadanne *Domme*, som ere affagte i *Bøvelsager*. Fordelen for *Domshaveren* ved at kunne ere mere efter en *Domsudskrift* er i mange Tilfælde ikke ganske ubetydelig, og er da navnlig den, at han i *Retten* meget hurtigere kan erhverve en *Domsudskrift*, end han kan erhverve en *Domsagt* bestreuen, navnlig naar den vil være af et meget omfattende Indhold. Jeg skulde altsaa henstille, hvorvidt det ikke maaske maatte anses for ønskeligt, at der i *Loven* indføres en Bestemmelse om, at *Eksekution* kan ske efter en *Domsudskrift*. Til disse saa Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Alberti: Saavidt jeg skjønner, vilde *Loven* have en brugbarere Skikkelse, hvis den var kommen her, saaledes som den høitærede *Justitsminister* har forelagt den i *Landstinget*. Efter den Erfaring, jeg har indvundet i en Række af Aar, er *Gjæsteretsproceduren* ikke nogen heldig Skikkelse for en *Rettergangsmaade*. Den høitærede *Justitsminister* veed naturligvis bedre end jeg, hvorledes det forholder sig med det, som jeg nu vil sige; men det, som jeg her vil fremsøre, vil jeg meddele de *Herrer* i *Tinget*, som ikke kjende det, man kalder *Gjæsteretsproceduren*. Det Væsentlige ved den *Procesmaade* er med Hensyn til *Indstævningen*, at man skal møde efter *Aftens* *Varsel*, og dernæst, at den *Indstævnte*, der kommer for silde ved *Sagens* *Foretagelse*, ikke kan faae *Sagen* foretaget igjen, saaledes som man kan ved de ordinære *Retter*. Enhver, som kjender den mangelfulde *Indretning* ved vort *Støvningsvæsen*, især udenfor *Kjøbenhavn*, og i hvert Fald udenfor *Kjøbstæderne*, veed, at en *Indstævning* ofte sker paa en meget uregelmæssig Maade, og at navnlig *Støvnevidnerne* paa *Landet* neppe altid ere istand til at give en rigtig *Besked* om *Støvningen*. Ved *Sø*- og *Handelsretten* er det paabudt, at der skal efterlades en *Afskrift* af *Støvnningen*, og den *Paagjældende* kan da derved blinde sig i *Rundskab* om, hvad det er man vil ham. Men naar ellers to *Støvningsmænd*, som ikke forstaa sig paa *Bøvelsagen* og knapt ere istand til at læse en *Støvning* op, komme og sige til en *Mand* eller til hans *Tjenestepige*: *Smorgen*

skal *Din* *Husbond* møde i *Retten* *Nl.* 10 f. *Ex.*, er det dog meget usikkert, om denne *Bøvelsagen* har forstaaet, hvad det var, der blev paalagt hende at sige. Men for *Husbonden* kan en urigtig *Besked* være livsfordærlig. Jeg vil derfor ønske, at man, dersom man beholdt her *Landstingets* *Forflag* om at bruge *Gjæsteretsproceduren* i *Bøvelsager*, da optog fra *Sø*- og *Handelsretten* den *Bestemmelse*, at der skal afleveres en *Afskrift* af *Støvnningen* paa samme Tid, som man lader *Forlyndelsen* foregaa, og at der skal være *Bevis* for, at saadan *Afskrift* er afleveret. Dersom man dernæst vil holde paa *Forloven* om *Gjæsteretsproceduren*, skulde der gøres en *Tilføjning* om, at *Bestemmelsen* i *Forordn.* 16de *Januar* 1828, om at *Retten* skal vente en *Time*, ogsaa gjælder for disse *Sager*. Efter at *Lovgivningen* i 1843 havde gjort en for vort *Kreditvæsens* *Udvikling* høit indgribende *Forandring* ved at tillade *Alle* at udstede indenbys *Bøvelsager*, og efter at der senere er kommet *Banker* op omkring i *Landet*, drives *Bøvelstrafiken* jo paa det *Frødigste*. Jeg har set mangfoldige *Bøvelsager* paakjendte af *Husmænd* og *Indfødte*, og de gaa, som jeg tillod mig at bemærke forleden *Dag* i *Sagen* om *Sparekasserne*, glat væk i *Landets* *Banker* og *Sparekasser*. Derfor vil den *Regel*, som *Landstinget* har stiftet om *Gjæsteretsproceduren*, faae en overordentlig stor *Anvendelse*; men vi skulle her i *Rigsdagen* besytte *Menigmand* mod *Overrumpling* af *Bøvelshistorier* og *Bøvelsdomfælder*, og derfor raader jeg til at træffe saadanne *Tilføjninger*, hvis man overhovedet vil beholde *Gjæsteretsbehandling*, som ere nødvendige, for at *Folk* kunne vide, at de ere indstævnedes, og for at de ikke skulde lide et usædvanligt *Tab* ved f. *Ex.* at komme et *Kvarter* for silde i *Retten*. Dette er nu med Hensyn til *Sagen* i *Almindelighed*, forsaavidt angaar *Gjæsteretsbehandling*; men vil man tage de enkelte *Tilfælde*, saa siger jeg, at det er skadeligt for *Retstilstanden* i *Kjøbenhavn* at indføre *Gjæsteretsbehandling*; thi vor *Retstilfikkelse* i *Kjøbenhavn* bestaar i, at vi have *Hof*- og *Stadsretten* til *Domstol*, 5 *Dommere*; men naar *Landstinget* behager at give os *Kjøbenhavns* *Gjæsteret*, saa have vi kun een enkelt *Dommer*, og fra ham skulde vi umiddelbart besto *Sagen* lige til *Høietret*. Det er at stille *Retstilstanden* i *Kjøbenhavn* langt uheldigere, end den hidtil har været, og derfor siger jeg, at dette med *Gjæsteretsbehandling* er for *Kjøbenhavns* *Bedkommende* et meget stort *Tilbagestrid*. Af den *Grund* vil jeg haabe, at de ærede *Kjøbenhavnske* *Rigsdagsmænd* ville understøtte mig i at gennemføre og fastsætte en *Bestemmelse*, som gjør *Forholdet* anderledes. Det er dog mærkeligt, at naar en *Kjøbmand* i *Kjøbenhavn* faar en *Bøvelsagen*, skal han sikkes ved 5 *Dommere*, hvoraf de fire endog ere hans *Levnlige*,